

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКУМ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Ступінь вищої освіти Магістр
Спеціальність: 035 «Філологія»
Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна»
Рік навчання 1 семестр 1,2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання англійська, українська

Лектор курсу **д.пед.н, доцент Боса Віта Петрівна**
Контактна інформація
лектора (e-mail) **vitta.fabian2000@gmail.com**
Сторінка дисципліни в
eLearn **Практикум письмового перекладу англійської мови**

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета Вивчення навчальної дисципліни «Практикум усного перекладу англійської мови» спрямоване на формування у студентів професійних навичок усного двостороннього перекладу, розвиток комунікативної компетентності, тренування пам'яті та швидкої реакції, а також оволодіння техніками послідовного та синхронного перекладу.

Курс передбачає засвоєння основних принципів та стратегій усного перекладу, вивчення особливостей передачі стилістичних, емоційних та культурних аспектів мовлення, а також використання сучасних цифрових технологій у перекладацькій діяльності.

Особлива увага приділяється адаптації змісту усного повідомлення, забезпеченню точності та еквівалентності перекладу в режимі реального часу, використанню інтерпретаційних стратегій для швидкого аналізу та передачі інформації.

Завдання дисципліни: 1) оволодіння лінгвістичними основами усного перекладу; 2) засвоєння методики та технологій двостороннього усного перекладу; 3) розвиток навичок послідовного перекладу, синхронного перекладу (з аркуша та без підготовки); 4) вивчення стратегій компенсаторних прийомів при перекладі складних мовних структур; 5) опрацювання технік роботи з професійною термінологією та спеціалізованими текстами; 6) використання сучасних інформаційних технологій для вдосконалення усного перекладу (цифрові словники, системи розпізнавання мовлення, автоматизовані платформи перекладу); 7) розвиток когнітивних та аналітичних навичок, необхідних для ефективної роботи усного перекладача в умовах реального часу.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Охарактеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні

поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лек./ пр.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Поняття тексту, контексту та дискурсу. Види контексту та їх роль в усному перекладі. Особливості інтерпретації контекстуальних зв'язків	1/1	знати: - основні визначення тексту, контексту та дискурсу, їхню роль у процесі усного перекладу; - види контексту (мовленнєвий, ситуативний, культурний, прагматичний) та їх вплив на інтерпретацію змісту висловлювання вміти: - ідентифікувати види контексту та враховувати їх у процесі усного перекладу; - аналізувати та інтерпретувати контекстуальні зв'язки для забезпечення адекватного перекладу	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	8
Тема 2. Рівні та компоненти усного перекладу. Комунікація у двосторонньому перекладі. Структура усного перекладу. Комунікативні аспекти двостороннього перекладу. Вплив мовних та культурних факторів на комунікацію.	1 / 2	знати: - основні рівні усного перекладу (фонетичний, лексико-граматичний, синтаксичний, прагматичний, дискурсивний); вміти: - розпізнавати рівні усного перекладу та застосовувати відповідні стратегії для передачі змісту; - аналізувати структуру усного перекладу та ефективно розподіляти увагу між сприйняттям, аналізом і відтворенням інформації	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	8
Тема 3. Два рівні	1 / 2	знати:	Виконання	8

<p>перекладу. Тріада перекладацького процесу. Фактор часу. Лінгвістичний та екстралінгвістичний рівні перекладу. Тріада перекладацького процесу: розуміння, перетворення, відтворення. Значення фактора часу в усному перекладі.</p>		<p>- основні рівні усного перекладу: лінгвістичний (фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексико-семантичний) та екстралінгвістичний (культурний, соціальний, ситуативний, психологічний); вміти: - застосовувати тріаду перекладацького процесу (розуміння, перетворення, відтворення) для забезпечення якісного усного перекладу</p>	<p>практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
<p>Тема 4. Прецизійна та базова інформація, їхня різниця та важливість для адекватного перекладу Поняття прецизійної та базової інформації в усному перекладі. Складові прецизійної та базової інформації. Методи виділення ключової інформації в тексті</p>	1/2	<p>знати: - визначення прецизійної (точної) інформації та базової інформації у контексті усного перекладу; - основні відмінності між прецизійною та базовою інформацією, їхню роль у забезпеченні точності та повноти перекладу вміти: - ідентифікувати прецизійну та базову інформацію в усному тексті; - застосовувати техніки спрощення та узагальнення змісту без спотворення основного сенсу повідомлення;</p>	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	8
<p>Тема 5 Переклад прецизійної інформації. Небажані ситуації в двосторонньому перекладі. Як уникнути помилок. Техніки збереження прецизійної інформації в процесі перекладу. Типові труднощі та помилки в двосторонньому перекладі. Методи компенсації та корекції помилок.</p>	1/2	<p>знати: - ключові труднощі при передачі прецизійної інформації, зокрема цифрових даних, власних назв, технічних термінів тощо; - причини виникнення помилок у двосторонньому перекладі та їхні наслідки для комунікації; вміти: - застосовувати техніки збереження прецизійної інформації в процесі усного перекладу</p>	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	8
<p>Тема 6. Характерні особливості професійного перекладу. Інтелектуальні вимоги. Ключові компетентності професійного перекладача. Вимоги до</p>	1/2	<p>знати: - характерні особливості професійного усного перекладу, відмінності між послідовним і синхронним перекладом, специфіку двостороннього перекладу;</p>	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в</p>	8

адекватності перекладу. Роль пам'яті в усному перекладі. Методи розвитку пам'яті та швидкого реагування.		вміти: - застосовувати професійні стандарти усного перекладу, забезпечуючи точність, логічність та структурованість викладення інформації	elearn)	
Тема 7. Аналіз і синтез в усному перекладі Два етапи перекладацького процесу: аналітичний та синтетичний. Розуміння та визначення смислових одиниць. Типи шумів у комунікації. Використання здогадки та інтуїції. Важливість зорового контакту з промовцем.	1/2	знати: - основні етапи перекладацького процесу в усному перекладі, їхню структуру та взаємозв'язок між аналітичним і синтетичним підходами вміти: - використовувати аналітичний підхід для швидкої інтерпретації мовного матеріалу та прийняття перекладацьких рішень	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	8
Тема 8. Прийоми аналізу усного мовлення (logical analysis, recognizing and splitting ideas)	1/2	знати: - основні методи логічного аналізу усного мовлення, їхню роль у розумінні та перекладі висловлювань; вміти: - застосовувати логічний аналіз для ідентифікації основної ідеї та другорядної інформації в усному мовленні;	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	14
Модульна контрольна робота 1				30
Усього за ЗМ 1				100
Змістовий модуль 2.				
Тема 1. Переклад поштової адреси. Іншомовні слова і вирази. Аббревіатури і скорочення. Ініціали імен. Умовні позначки. Структура поштових адрес у різних мовах. Особливості перекладу іншомовних слів і виразів у науково-технічних текстах. Види аббревіатур і скорочень та методи їхньої передачі в перекладі. Передача ініціалів імен та умовних позначок	1/2	знати: - структуру поштових адрес у різних мовах, їхні відмінності у форматуванні та розташуванні елементів (наприклад, порядок зазначення вулиці, міста, поштового індексу); вміти: - перекладати поштові адреси з урахуванням мовних норм цільової мови, застосовувати відповідні стилістичні адаптації	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	10

<p>Тема 2. Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу. Врахування особливостей жанру і стилю при перекладі Класифікація жанрів науково-технічних текстів. Основні стилістичні особливості технічної документації. Використання стандартних мовних конструкцій при перекладі технічних текстів.</p>	1/2	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - класифікацію жанрів науково-технічних текстів, включаючи наукові статті, патенти, технічні інструкції, нормативні документи, технічні описи та керівництва; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коректно використовувати стандартні мовні конструкції при перекладі, дотримуючись специфіки жанру та стилю 	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	10
<p>Тема 3. Переклад сталих необразних фраз Основні особливості перекладу сталих виразів у науково-технічній літературі. Труднощі відтворення англійських стійких словосполучень українською мовою. Види сталих фраз і їхній еквівалентний переклад</p>	1/2	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні типи сталих фраз у технічній літературі: термінологічні словосполучення, стандартизовані вирази, фрази-кліше, мовні конструкції офіційно-ділового стилю; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розпізнавати сталі необразні фрази в науково-технічних текстах і правильно визначати їхню функцію у реченні; - застосовувати відповідні перекладацькі стратегії залежно від контексту та специфіки тексту; 	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	10
<p>Тема 4. Переклад метафоричних термінів. Розмовні елементи в англійських науково-технічних текстах. Особливості вживання англійського особового займенника «I». Аналіз метафоричних термінів у науково-технічних текстах. Методи їхнього перекладу з урахуванням семантики. Використання розмовних елементів у технічних текстах англійською мовою та їхня передача українською. Специфіка вживання займенника «I» в науковому дискурсі.</p>	1/2	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи перекладу метафоричних термінів, зокрема дослівний, описовий, аналогічний і адаптований переклад; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати відповідні стратегії перекладу метафоричних термінів, зберігаючи їхню семантичну та стилістичну функцію; 	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	10
<p>Тема 5. Лексико-</p>	1/2	<p>знати:</p>	<p>Виконання</p>	10

<p>фразеологічні особливості повного перекладу патентних заявок Особливості оформлення патентних документів. Вимоги до перекладу патентних заявок. икористання термінології у патентних текстах. Методи передачі унікальних лексико-фразеологічних конструкцій</p>		<p>- структуру та особливості патентних документів, зокрема патентних заявок, описи винаходів, формули винаходів і патентні реферати; вміти: - коректно перекладати технічні терміни у патентних текстах, застосовуючи еквіваленти, калькування чи описові трансформації;</p>	<p>практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
<p>Тема 6. Титульна частина. Попередній опис. Повний опис Структура та основні розділи патентних документів. Особливості перекладу титульної частини та її складових. Переклад попереднього та повного опису патентних заявок.</p>	<p>1/2</p>	<p>знати: - структуру патентної документації, зокрема її основні розділи: титульну частину, попередній опис, повний опис винаходу, реферат, формулу винаходу та креслення; вміти: - аналізувати структуру патентного документа та виділяти ключові складові для правильного перекладу; - здійснювати переклад повного опису патенту, включаючи складні технічні характеристики, методи реалізації винаходу та його потенційні сфери застосування;</p>	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	<p>10</p>
<p>Тема 7. Професійна етика в усному перекладі. Роль соціальних навичок (soft skills) в роботі. Основи протоколу для усного перекладача. Міжнародні стандарти якості надання послуг усного перекладу.</p>	<p>2/3</p>	<p>знати: - етичні принципи усного перекладача, включаючи конфіденційність, неупередженість, точність та нейтральність у процесі перекладу; вміти: - дотримуватися норм професійної етики та етикету при усному перекладі, забезпечуючи конфіденційність та точність передачі інформації;</p>	<p>Виконання практичних завдань та самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	<p>10</p>
<p>Модульна контрольна робота 2</p>				<p>30</p>
<p>Усього за ЗМ 2</p>				<p>100</p>
<p>Усього за семестри</p>				<p>70</p>
<p>Залік</p>				<p>30</p>
<p>Усього за курс</p>				<p>100</p>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувана вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

- 1 Боса В.П. «Практичний курс англійської мови» / Practical English Skills: Learning Through Global News (supplementary material). Part 1. – Київ: ФОП Жукова І.В., 2024. – 91 с. (Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 3 від 19 вересня 2024 року).
- 2 Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – Київ: Вища школа, 2001.
- 3 Кочерган М.П. Основи контрастивної лінгвістики та перекладознавства. – Київ: Академія, 2019.
- 4 Нелюбін Л.Л. Теорія та практика перекладу (англійська мова). – Київ: Видавничий центр «Академія», 2021.
- 5 Сербенська О.А. Мова і переклад: проблеми сучасної термінології. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015.
- 6 Баснетт С. Translation Studies. – 4th ed. – Routledge, 2014.
- 7 Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. – 3rd ed. – London: Routledge, 2018.
- 8 Newmark P. A Textbook of Translation. – Prentice Hall, 1988.
- 9 Vinay J.-P., Darbelnet J. Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation. – John Benjamins Publishing, 1995.
- 10 Hatim B., Munday J. Translation: An Advanced Resource Book. – Routledge, 2019.

Допоміжна

- 11 Коцюба І.І., Шевченко В.І. Основи перекладознавства. – Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2016.
- 12 Нелюбін Л.Л. Теорія та практика перекладу (англійська мова). – Київ: Видавничий центр «Академія», 2021.
- 13 Gentzler E. Contemporary Translation Theories. – Routledge, 2016.

14 Pöchhacker F. *Introducing Interpreting Studies*. – Routledge, 2016.

15 Bassnett S. *Translation Studies*. – 4th ed. – Routledge, 2014.

Електронні ресурси та корисні сайти:

16 IATE – Interactive Terminology for Europe – <https://iate.europa.eu> (Європейська база термінів).

17 ProZ.com – <https://www.proz.com> (Професійна спільнота перекладачів, база термінів).

18 Glosbe – <https://glosbe.com> (Онлайн-корпус двомовних словників).

19 Linguee – <https://www.linguee.com> (Порівняльний аналіз перекладів).

20 Merriam-Webster Dictionary – <https://www.merriam-webster.com> (Англomовний словник і тезаурус).

21 Oxford English Dictionary – <https://www.oed.com> (Академічний словник англійської мови).

22 SDL Trados Studio – <https://www.trados.com> (Популярна CAT-програма для перекладачів).

23 MemoQ – <https://www.memoq.com> (Професійне ПЗ для письмового перекладу).

24 Wordfast – <https://www.wordfast.net> (Інструмент для комп'ютерного перекладу).

25 European Commission Translation Service – <https://ec.europa.eu/info/departments/translation> (Перекладацькі ресурси ЄС).